



Lukufiilis 50 vuotta!

Lukufiilis

Nuoret vinkkaavat!

Kirja-arvioissa

Meren koskettamat,
Tulipyörä, Ämpärikesä,
Ikuisen rakkauden
kirus, Ihan hyvä,
Kunnes kuolen,
Vargens unge ja
Infiltrerad

Päätoimittajalta

Nuoret ansaitsevat
tukea lukuharras-
tukselleen

Miksi nuoret
edelleen lukevat?

Lukufiiliksen
entiset nuoret
äänessä



Lukufiilis on 13–19-vuotiaiden oma kirjallisuusmedia, joka esittelee ajankohtaisimmat kirjat, kirjailijat ja ilmiöt. Lehteä tekevät 13–19-vuotiaat ympäri Suomea. On ihanaa päästä seuraamaan toisen lukuhetkeä ja puhumaan omista lempikirjoistaan. Löydä parhaat kirjavinkit ja tule tekemään Lukufiilistä!

Jo 50 vuotta Lukufiilis on tarjonnut nuorille kirjallisuudesta kiinnostuneille mielenkiintoisia artikkeleita ja nostanut upeita kirjoja esille. Lehti on myös antanut nuorille korvaamattomia mahdollisuuksia kehittää kirjoittamistaan ja jakaa ajatuksiaan muiden kirjallisuudesta kiinnostuneiden kanssa.



Ota yhteyttä:
lukufiilis@lukukeskus.fi

**Katso
videomme!**

Läsglans!

**Ruotsinkielinen
nuortenmedia on
Läsglans!**

De ungas egen kanal ger möjligheter att utveckla ditt skrivande och dela idéer med andra som är intresserade av litteratur. Att delta i Läsglans är enkelt: du kan skicka Läsglansett tips om ett ämne eller en färdig berättelse för publicering.

**Lukupaketit
kouluille**



Alueesi sanomalehdet nyt diginä kouluihin – kehitä media- ja lukutaitoa!

HYÖDYT OPETUKSESSA:

- Kehittää oppilaiden kykyä arvioida uutisten luotettavuutta ja harjoitella lähdekritiikkiä.
- Parantaa oppilaiden medialukutaitoa - uutisten analysointi ja seuraaminen yhdessä.
- Mahdollistaa oman alueen ilmiöihin ja tapahtumiin tutustumisen.
- Hyödynnä monipuolista materiaalia eri oppiaineissa.
- Kehittää oppilaiden sanavarastoa ja tutustuttaa erilaisiin kielen käyttötapoihin.

Kiinnostuitko! info@epress.fi

Lue lisää palveluistamme: www.epress.fi



ePress®
-digitaaliset
lehtihyllyt.

ePress®

Nuoret ansaitsevat tukea lukuharrastukselleen

Lukufiilis viettää tänä vuonna 50-vuotisjuhlaansa.

Nuorten kirjallisuuslehteä on julkaistu epäsäännöllisesti vuodesta 1975 asti, mutta säännöllinen julkaisu alkoi vuonna 1999. Nuorten itsensä kirjoittamia juttuja on julkaistu Lukufiiliksessä ainakin 80-luvulta saakka. Nuortenlehti painettiin alun perin ajalleen tyypillisesti sanomalehtipaperille, ja myöhemmin Lukufiiliksen ilme muuttui A4-kokoiseksi aikakauslehdeksi. Lukufiilis siirtyi verkkoon vuonna 2016, jolloin siitä tuli entistä ajankohtaisempi ja saavutettavampi verkkomedia. Tällä hetkellä Lukufiilis julkaisee muun muassa kirja-arvosteluja, kirjailijahaastatteluja, kirjallisuuteen liittyviä ilmiöjuttuja ja kirjoitusvinkkejä sekä tekee lukemista näkyväksi nuorten suosimilla some-alustoilla.

Nuorten lukutaito on puhuttanut pitkään yhteiskuntaamme ja aiheuttanut suurta huolta. On täysin ymmärrettävää, että heikentyneet lukutaitotulokset puhuttavat, mutta jatkuva huolipuhe vie tilaa tahoilta ja tekijöiltä, jotka edistävät nuorten lukuharrastusta. Lukufiilis tukee nuorten lukuharrastusta ainutlaatuisella tavalla, sillä lehteä tekevät 13–19-vuotiaat nuoret itse, jolloin nuoret saavat vertaisiltaan kirjavinkkejä. Omasta kokemuksestani voin sanoa, että Lukufiilis voi olla nuorille kuviteltua tärkeämpi alusta, mistä aikuisilla ei ole tietoaakaan. Miksikö? No, minä kerron.

Olin 2010-luvulla teini, joka piti lukemisesta ja vietti kesälomansa kirjastossa. Yläasteella olin rakastunut Outolintusarjaan ja **Salla Simukan Lumikki**-trilogiaan. Kun luin 15-vuotiaana Simukan Jäljellä-teoksen äidinkielenopettajani suosittelamana, maailmani muuttui. Janosin kirjavinkkejä ja samankaltaisia teoksia. Kun aloitin seuraavana syksynä 2017 lukion, sain kaipaamiani lukusuosituksia. Pyysin äidinkielenopettajani lähes viikoittain kirjavinkkejä. Sain lähes aina uuden teoksen lainaan.

Kerran palauttaessani **Jukka Behmin Pehmolelutytön** äidinkielenopettajani pysäytti minut. Hän näytti tietokoneeltaan Lukufiiliksen. Aloin lukemaan Lukufiiliksen kirja-arvioita. Muistan, kuinka Lukufiiliksen sivuja lukiessani en hävennyt enää lukuharrastustani tai tuntenut itseäni oudoksi teiniksi. 16-vuotiaana pääsin kirjoittamaan ensimmäisen kirja-arvioni **Cara Delevingnen Mirror, mirror**-teoksesta. Kirja-arvion teon mahdollisti äidinkielenopettajani, sillä hän tiesi, miten Lukufiilis toimii. Ei mennyt hetkeäkään, kun minusta tuli Lukufiiliksen avustaja ja pääsin Lukufiiliksen ohjausryhmään.

Kun pääsin kirjoittamaan Lukufiilikseen kirja-arvioita, lukumakuni monipuolistui. Sain Lukufiiliksestä ajankohtaisimmat kirjavinkit, eikä minun tarvinnut pyytää kirjavinkkejä aikuisilta. Olin ylpeä lukuharrastuksestani ja ohjausryhmän kautta sain uusia lukevia ystäviä elämääni. Nautin siitä, että pääsin keskustelemaan kirjallisuudesta muiden nuorten kanssa. Koin kirja-arvioiden tekemisen tärkeäksi, sillä niiden kautta tunsin kuuluvani yhteisöön. Olin pitkään lukuharrastukseni kanssa yksin, sillä ystäväni eivät oikein lukeneet, joten lukevien nuorten tunteminen oli silloiselle epävarmalle teinille maata mullistavaa.

Lukufiilis tarjoaa nuorille lukevan yhteisön, jossa saa kasvaa, kokeilla uusia juttuja ja saada oman äänensä kuuluviin. Toivoisinkin, että yhteiskunnassamme nostettaisiin Lukufiilistä ja muita nuorten lukemista tukevia tahoja esiin, sillä jokainen nuori ansaitsee monipuolisia kirjavinkkejä ja tukea lukuharrastukselleen. Asian tärkeyden ovat vuosien mittaan tunnistaneeikin monet Lukufiilistä avustaneet tahot, kuten tänä vuonna Jenny ja Antti Wihurin rahasto.

”

Lukufiilis voi olla nuorille kuviteltua tärkeämpi alusta”

Lähes 8 vuotta Lukufiiliksen parissa viettäneenä toivoisin, että jokainen nuori löytäisi Lukufiiliksen. Olen kasvanut Lukufiiliksen parissa nuoreksi aikuiseksi, joka toimii lehden päätoimittajana, opiskelee kirjallisuutta ja äidinkielenopettajaksi. Uskon vahvasti, että Lukufiilis vaikutti elämäni suuntaan. Kokemukseni perusteella tiedän, miten tärkeää oli lukea kirja-arvioita – ja nähdä kirjoittajan ikä arvion yhteydessä. Etenkin nyt, kun huolipuhe valtaa keskustelun, lukuharrastus voi tuntua entistä yksinäisemmältä. Asia ei ole kuitenkaan niin: pelkästään Lukufiiliksellä oli viime vuonna yli 90 000 lukijaa ja 85 nuorta kirjoitti juttuja. Et ole siis yksin.

Joten, sinä 13–19-vuotias, liity Lukufiiliksen avustajaksi tekemään kirja-arvioita. Jos olet aikuinen, vinkkaa Lukufiilistä tuntemallesi nuorelle. Tehdään nuorten lukuharrastus ja Lukufiilis yhdessä entistä näkyvämmäksi ja lähestyttävämmäksi.

Kirjoittaja on Lukufiiliksen päätoimittaja, Sofia Blomberg



Itämerellä kuohuu jälleen – Leena Paasion uutuuskirja jatkaa tuttujen teemojen äärellä

Leena Paasio:
Meren koskettamat, WSOY 2024



Harmaja luode seitsemän ja Bengtskär itä kahdeksan -kirjojen kirjoittaja Leena Paasio julkaisi syksyllä 2024 uuden nuortenromaaninsa Meren koskettamat. Kirjan on kustannut WSOY, ja se oli yksi saman vuoden lasten ja nuorten Finlandia -kirjallisuuspalkinnon ehdokkaista. Kuten nimi jo antaa ymmärtää, Paasio jatkaa tutulla Itämeri-teemalla päähenkilöinäan joukko erilaisia nuoria.

Kirjassa seurataan yhdeksäsluokkalaista Lounaa, joka asuu ulkosaaristossa pienellä Utön saarella. Hän on vartunut pienessä yhteisössä kasvattivanhempiensä huomassa äidin kuoltua äkisti Lounan syntymän jälkeen. Louna viihtyy saarella, mutta lähestyvä lukion aloitus tietäisi muuttoa mantereelle. Louna tutustuu Utöhön saapuneisiin meripartiolaisiin, joita hän opastaa melontaretkellä. Utö alkaa kuitenkin tuntua alati itsenäistyvämmälle nuorelle pikkiriikkiseltä, ja muutto Helsinkiin rupeaa kutkuttamaan mieltä, kun Louna yllättäen ihastuu. Lounan äidin haudalle ilmestyy tuntemattomia ruusuja. Kirjan edetessä Louna alkaa selvittää omia juuriaan ja sitä, kuka hän todella on.

Leena Paasion uutuusromaanissa yhdistyvät nuoren naisen kasvutarina sekä teini-ikäin ajoittain tunnekuohuinen elämä. Paasion edellisten nuortenkirjojen, Itämeri-duologian, tapaan Itämeri ja merihenkisyys ovat kirjassa vahvasa roolissa. Kirjan juoneen vaikuttaa voimakkaasti myös taustakertomuksena toimiva autolautta Estonian uppoaminen. Kirja alkaakin keskeltä myrskyävää merta 28. syys-

kuuta 1994, jolloin päähenkilö Lounan äiti on työvuorossa Estonialla. Paniikin valtaamat ihmiset yrittävät päästä ulos uppoavasta aluksesta. Hätärakettien räiskyessä Lounan äidin onnistuu nousta pelastuslauttaan keskellä pimeyttä. Hän selviää hyttävästä yöstä hengissä ja päätyy pelastajien mukana Utön saarelle. Prologi onkin oiva esimerkki siitä, miten fakta ja fiktio on onnistuttu sekoittamaan kirjassa uskottavasti ja totuudenmukaisesti.

Kokonaisuudessaan Paasio on kirjoittanut hienon ja juonnellisesti kiinnostavan tarinan nuoruuden tunnekuohuja unohtamatta. Minuun vaikutuksen teki erityisesti Estonian tragedian taitava mukaan ottaminen. Kirjasta huokuu myös se, miten syvät jäljet onnettomuus on jättänyt Utön saaren asukkaisiin. Meret koskettamat on monelle nuorelle samaistuttava teos, sillä kirjan henkilöhahmot ovat jokainen omanlaisiaan persoonia ja yksilöinä erilaisia erilaisissa elämäntilanteissa. Kirjassa todella on draamaa, kuitenkin seesteisyyttä ja iloa unohtamatta.

Kuten Itämeri-duologia on myös Meren koskettamat onnistunut kokonaisuus. Paasio vaikuttaakin olevan selkeästi omalla maaperälläään merellä. Kirja jää tilanteeseen, jossa Louna on kotiutunut Helsinkiin ja alkanut seurustella Utössä tapaamansa Hanneksen kanssa. Vaikuttaakin vahvasti siltä, ettei Meren koskettamat jää vain yhden kirjan mittaiseksi, vaan sen tarina jatkunee seuraavassa osassa lähitulevaisuudessa.

Juhi Juntura, 18 v.

**Monikielisellä
kirjastolla on kirjoja
yli 80 kielellä.**



www.kirjastot.fi/monikielinenkirjasto



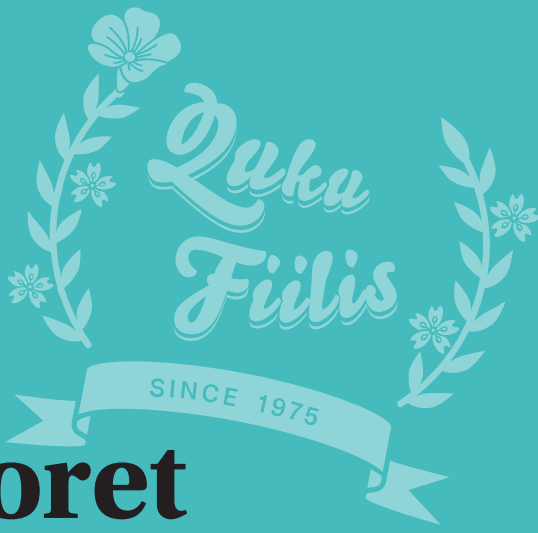
**Oppimateriaaleja ja kauno-
kirjallisuutta lukemisessa
tukea tarvitseville!**

**Uutuus! Luen ja kuuntelen:
Ympäristööppi**

- Selkokielineen
- Lue ja kuuntele yhtä aikaa
- Kuvat tukevat lukemista
- Sopii kaikille luokka-asteille



Saavutettavuuskirjasto
CELIA



Nuoret vinkkaavat

”Kirjailija Taina Niemen nuortenromani Ämpärikesä (Otava, 2024) on taitavasti kirjoitettu kirja ysi-luokkalaisten suurien muutosten kesästä. Suositteisin Ämpärikesää kaikille yläasteikäisille, erityisesti yhdeksäsluokkalaisille. Kirjassa käsitellään paljon juuri yläkoulun ja toisen asteen välistä elämäntapahtumaa, joka on täynnä muutoksia ja epävarmuutta. Aion itsekin lukea kirjan uudestaan silloin, sillä uskon, että hahmoista voi saada paljon vertaistukea muutosten keskellä.”

Siiri Jäkkö, 13 v.

”Stephanie Garberin kirja Ikuisen rakkauden kirous (suom. Kaisa Kattelus, WSOY 2024)

on ya-fantasiaa, jossa on mukana myös romanttisia elementtejä. Kirja on Olipa kerran särkynyt sydän-trilogian viimeinen osa. Kirjaa voi suositella myös kaikille heillekin, jotka eivät ole lukeneet sarjan aiempia osia, sillä teos toimii mielestäni hyvin itsenäisenäkin ja asiat selitetään alussa hyvin auki. Kirja kertoo oman, itsenäisen tarinansa, johon pääsee helposti mukaan. Päätösosana trilogialle kirja toimii kuitenkin hyvin, ja solmii kaikki juonen langanpäät yhteen tyydyttävällä tavalla. Suosittelem Ikuisen rakkauden kirousta kaikille fantasian ja romantiikan ystäville. Ikuisen rakkauden kirous on viihdyttävää ja jännittävää korkeaa fantasiaa, joka koukuttaa lukijansa hetkessä.”

Natalia Niittymies, 18 v.

”Kristina Ohlssonin uusi teos on jännitystä pullollaan. Tulipyörä (suom. Pekka Marjamäki, WSOY 2024) saa lukijansa eläytymään päähenkilön rooliin kuvailemalla taidokkaasti miljöötä ja tapahtumia. Kirja tempaisee lukijan omille raiteilleen, eikä tylsiä sivuja tarvitse käänellä ollenkaan. Pidän kirjasta paljon esimerkiksi sen takia, että juoni etenee siinä vauhdikkaasti, eikä juonenkäänteistä ole pulaa. Olisin halunnut, että kirjan lopussa niin sanottu ”pahis” olisi jäänyt kiinni. Kiinnostavinta oli seurata Heidin ja hänen ystäviensä otteita erilaisten vastoinkäymisten tullessa ja kuinka he uskalsivat seurata pienimpiäkin tiedonjyväsäiä saadakseen totuuden kaivettua esiin. Kristina Ohlssonilla on kaksi muuta kirjasarjaa, joissa molemmissa pääsee seuraamaan tapahtumia eri silmillä. Tulipyörä avaa uuden ulottuvuuden, sekä jännittävyyden että kekseliäiden tapahtumien suhteen.”

Ronja Rahunen, 14 v.

”Tuija Siltamäki: Ihan hyvä (WSOY 2023)

Itsekin näin ysi-luokkalaistena koen välillä suorituspainetta, ja minulle ainakin tämän kirjan lukeminen muistutti, ettei kaikkea tarvitse aina suorittaa täydellisesti ja että ihan hyvä riittää.”

Aida-Sofia Kouvonen, 15 v.

Sini Helminen: Kunnes kuolen (Myllylahti, 2024).

Tämä 158 sivun mittainen säeromaani on herkkä, kauneuden ja katkeruuden sekoitus. Helminen kirjoittaa taitavasti säikeitä, ja välillä luin niitä uudestaan ihan vain niiden kauneuden vuoksi. Säikeet eivät ole yhtä mystisiä kuin runojen, mutta eivät yhtä pitkiä kuin tavallisten romaanien virkkeet. Tarinan kertominen säikeissä nopeuttaa lukemista, ja ne tuovat silti selkeän tarinan ja kuvauksen teokseen. Ainin tarina ei tunnu kiirehdytyltä. Luen harvemmin säeromaaneja, mutta tämä toteutus toimii tälle tarinalle hyvin. Pisteiden puute on luonteva valinta, enkä edes huomannut sitä ennen kuin Aani niistä itse mainitsee. Lopettaahan piste sekä lauseen että tarinan.”

Aino Kettu, 18 v.



Lukufiiliksen entiset nuoret äänessä:

”Tuntui hienolta ansaita rahaa siitä, mitä rakastin tehdä eniten – siis lukemisesta”

Lukufiiliksen toimittajina ovat toimineet aikojen saatossa monet nykyiset kirjailijat ja kirja-alalta tutut henkilöt. Pyysimme heitä muistelemaan Lukufiilis-aikojaan.

Palkittu lasten- ja nuortenkirjailija Tuula Korolainen kertoo Lukufiiliksen synnystä

”Minua oli pyydetty tekemään esittelevä luettelo uusista lapsille ja varhaisnuorille sopivista kirjoista, mutta työn ollessa jo pitkällä Kirjailijakeskuksen (nykyinen Lukukeskus) johtokunta saikin idean, että siitä pitäisi tehdä lehti. Kiireessä sitten muokkasinkin plaria niin, että lopputulos oli jotain luettelon ja lehden väliltä – seuraavasta numerosta tuli jo enemmän oikea lehti”



Kuva: Yle / Anne Hämäläinen

”Sain haastatella Anna-Leena Härköstä Lukufiilikseen vuonna 1987. Olin seitsemäsluokkalainen. Anna-Leena Härkönen oli minusta aivan ihana ja kiehtova! Hän oli 22-vuotias, silloisen minun näkökulmasta tietysti aivan aikuinen. Lukufiilikseen kirjoittamisella on ollut iso vaikutus elämääni. Olin lapsena ja nuorena perinteinen lukutoukka ja huomasin jo varhain, että kirjojen miettiminen ja niistä kirjoittaminen on kivaa ja jotenkin luontevaa. Tämä juttu oli yksi etappi pitkällä matkalla, ja olen teipannut tuon Lukufiiliksen sivun työhuoneeni seinälle.”

Anna Tulusto on Ylen pitkän linjan kirjallisuustoimittaja. Tällä hetkellä Tulusto juontaa ja käsikirjoittaa Yle Kulttuurcocktail Kirjat -televisio-ohjelmaa.

”Lukufiiliksen päätoimittajuus tuli osakseni vuonna 1998. Lehti oli silloin vielä sanomalehden kokoa. Nro 1 vuonna 1999 oli ensimmäinen pienikokoinen lehti, ja siinä oli kirjoittamani pääkirjoitus, joista viimeisen tein lehteen 2/2009. Nuorten kanssa oli kiva keskustella ja välillä ideat olivat hillittömiä. Nauru raikui kokouksissa.”

Tuija Lehtinen on tuottelias ja palkittu kirjailija. Hän on kirjoittanut useita nuortenkirjasarjoja, ja hänelle on myönnetty muun muassa nuortenkirjallisuuden valtionpalkinto.

”Lukufiiliksen kanssa samaan aikaan kirjoitin myös oman alueeni maakuntalehteen. Yhdessä nämä lehdet tarjosivat kanavan nuorelle toimittajan ja kirjailijan urasta haaveilevalle harjoitella ja kehittyä sekä saada työkokemusta. Minut pyydettiin melko pian myös Lukufiiliksen toimituskuntaan. Kuopiossa asuneelle lukiolaiselle nuo ”työmatkat” Helsinkiin ja kokoukset aikuisien kirjailijoiden kanssa olivat tärkeitä ja inspiroivia. Tuntui hienolta ansaita rahaa siitä, mitä rakastin tehdä eniten - siis lukemisesta. Lukufiilis ja sen toimituskuntaan kuuluminen vahvisti identiteettiäni lukemiseen ja kirjoittamiseen kunnianhimoisesti ja ammattimaisesti suhtautuvana nuorena.”

Elina Lappalainen on toimittaja ja tietokirjailija. Lappalainen työskentelee Helsingin Sanomien HS Vision taloustoimittajana. Hän voitti esikoiskirjallaan Syötäväksi kasvatetut Tieto-Finlandian.

”Lukufiiliksen kautta oppi monenlaista yhteistyötä ja sain joka kerta uuden numeron tullessa iloa sekä lehden grafiikan että sisällön värikkydestä. Pidän myös erittäin tärkeänä sitä, että olen saanut olla Lukufiiliksen kautta konkreettisesti kannattelemassa nuorten lukemista.”

Vilja-Tuulia Huotarisen romaani Valoa valoa voitti Finlandia Junior -palkinnon, ja siitä on tehty elokuva. Kirjailijan työn lisäksi Huotarinen toimii myös Turun kirjamesujen ohjelmajohtajana.

”Lukufiilistä oli aivan ihana tehdä. Ehkä hienointa oli nähdä nuorten kirjoittajien kehittyvän vuosien mittaan ja se, kuinka mukavasti opettajat olivat hommassa mukana. On myös kiva bongata kirjallisuuskentältä tuttuja nimiä, kun Lukufiilistä avustaneet nuoret ovat kasvaneet aikuisiksi ja löytäneet töitä kirjallisuuden parista.”

Salla Simukka on menestynyt nuortenkirjailija. Simukan Lumikki-trilogian käännösoikeudet on myyty yli 50 maahan.



**”Johanna Holmström:
Vargens unge.
Förlaget M, 2024**

Själv tyckte jag att romanen var fängslande, och man kunde inte sluta läsa när man väl börjat. Det tog lite tid att förstå sig på den uppdelade tiden, men när man har uppfattat helheten var romanen en fantastisk läsoplevelse. Boken berättas i tredje person, vilket passar bra med bokens stil. Berättaren är inte allvetande, vilket skapar en spännande stämning, speciellt i slutet på boken. De bästa böckerna väcker frågor också efter att man läst ut boken. En just sådan bok var Vargens unge. Boken väckte frågor om vad som är moraliskt rätt och fel. Romanen väckte också funderingar gällande aktuella ämnen, till exempel kriget och pandemin. Som helhet tycker jag att boken var fantastiskt skriven och innehöll allt en bra spänningsroman ska innehålla.”

Wilma Keituri, 17 år

**”Yvonne Karsten:
Infiltrerad. Ljusbok.
Inläsare: Alma Pöysti.
Schildts & Söderströms, 2024**

En av bokens mest intressanta aspekter är hur den hanterar AI och robotar. Karsten väcker frågan om vad som skiljer mänsklig intelligens från den artificiella, och om maskiner någonsin kan ersätta oss helt. Lia ställs inför detta dilemma när vårdroboten som hon arbetar med gör ett fatalt beslut, och Martin Lund tvingas konfrontera de moraliska gränserna för vad AI kan användas till. Genom att ställa frågor utan att ge enkla svar tvingas lyssnaren själv reflektera kring moralen och etiken gällande hur artificiell intelligens kommer användas i framtiden.

Infiltrerad är en spännande och välskriven roman som fungerar utmärkt som ljusbok. Tack vare Alma Pöystis inlevelsefulla uppläsning blir berättelsen inte bara en framtidsvision, utan en lyssnarupplevelse som stannar kvar långt efter sista kapitlet.”

Samira Bairou, 16 år



AIKAKAUSMEDIA

Tuemme lasten ja nuorten lukutaitoa ja kriittistä medialukutaitoa tuottamalla maksuttomia mediakasvatusmateriaaleja varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Tavoitteenamme on lisätä lukuiloa ja kannustaa eri-ikäisiä oppilaita uteliaisuuteen.

Tutustu materiaaleihimme osoitteessa www.aikakausmedia.fi/mediakasvatus

Koululehtikone

Koululehtikoneella voi tehdä oman verkkolehden.



Lasten LEHTIKONE



Lyyti ja Seppo tutustuttavat alle kouluikäiset painettuun lehteen.

KANSIKONE

Kansikoneella voi tehdä oman aikakauslehden kannen. Verkkiohjelma sopii moneen eri oppiaineeseen.

MEDIALAUTANEN



Medialautanen pureutuu ruokajournalismiin ja -mainontaan.

LUKUTAITOSTIPENDI



Lukutaitostipendi vahvistaa luokkien yhteistä lukuiloa.

Pelkoa, lohtua ja iloa - Annukka Salama kirjoittaa tunnevetoisesti

Kirjallisuus herättää paljon tunteita lukijoissa. **Annukka Salama** on tamperelainen nuortenkirjailija, jonka kirjoissa käsitellään erilaisia tunteita. Tunteet kirjallisuudessa ovat Salamalle tärkeitä niin kirjoittajana kuin lukijana.

Salama kertoo, ettei kirjoja kirjoittaessa kuitenkaan varsinaisesti suunnittele, missä kohdissa tahtoo herättää lukijan tunteet pintaan.

“Ehkä se on enemminkin se prosessi, että käy itse niitä tunteita läpi, ja sitten lukija joutuu myös käymään”, Salama sanoo.

Salaman nuortenromaanin *Asioita joista en tiennyt pitäväni* (WSOY, 2024) kertoo Been ja Konstantinin rakkaustarinan. Rakkausteeman lisäksi kirjassa käsitellään nuorten elämään liittyviä vaikeita tunteita.

“Asioita joista en tiennyt pitäväni on kuulemma lukukokemuksena sellainen tunnemyrsky, jossa joutuu käymään laidasta laitaan kaikkia tunteita. Kun kirjoitin kyseistä teosta, oli kirjoitusprosessi aika rankka kokemus. Vaikka teosta lukiessa saa nauraa ääneen, siellä on sellaisia vihan ja epäreiluuden tunteita, joita joutuu käymään läpi. Ei ole tarkoituksena tuputtaa niitä lukijalle, mutta kävin samaisia tunteita itse läpi teosta kirjoittaessa, joten ne välittyvät myös lukijalle”, Salama kertoo.

Vakavien aiheiden käsittely kirjallisuudessa vaatii Salaman mukaan kirjoittajalta riittävää vastuullisuutta. Jos kirjassa yritetään vaikkapa shokeerata lukijaa järkyttävillä aiheilla, se voi paistaa kirjasta läpi.

“Joskus tuntuu, että on yritetty käyttää sellaisia halpoja keinoja, joilla voidaan pumpata lukijasta tunteita esiin. Esimerkiksi naisiin tai eläimiin kohdistuva väkivalta on sellainen halpa konsti, johon itse kiinnitän lukijana huomiota. Jos lähdetään tekstiin kirjoittamaan seksuaalista väkivaltaa, siinä on tosi iso vastuu, että ei käsittele sitä liian kevyesti”, Salama sanoo.

Nykyään puhutaan paljon myös sisältövaroituksista kirjoissa. Salama pohtii, että sisältövaroitusten lisääminen voi olla hyvä asia, mutta toisaalta ne voivat paljastaa kirjan juonta liikaa ennakkoon.

“Asioita joista en tiennyt pitäväni -teoksessa on hempeäväriset hattarakannet, eikä takakannessa kerrota, että teoksessa käsitellään aika rankkojakin mielenterveysaiheita. Takakannessa vain mainostetaan, että siinä on enemies to lovers -asetelma. Jos takakannessa olisi ollut sisältövaroitukset, minusta se olisi vähän pilannut juonta. Silloin lukija ei pääse yllättymään”, Salama sanoo.

Toisaalta jotkut aiheet voivat olla niin rankkoja, että niistä olisi hyvä varoittaa lukijaa ennakkoon.

“Sellainen aihe, josta toivotaan, että olisi sisältövaroitusta, on esimerkiksi seksuaalinen väkivalta. Se on niin raju aihe joillekin, että silloin haluaisi tietää, että ei tartu kirjaan”, Salama sanoo.

Salama uskoo, että raskaat aiheet kirjallisuudessa voivat myös auttaa lukijaa käsittelemään omia tunteitaan.

Kirjoittaminen on Salamalle myös tapa käsitellä omia vaikeita tunteita.

“Kyllä siinä väkisin käy sellaista tunteiden skaalaa läpi. Ehkä ei enää tässä vaiheessa, kun on niin rutinoitunut kirjoittaja ja on tehnyt tätä työtä niin pitkään, mutta muistan, että silloin kun aloitin, jouduin taistelemaan aika paljon häpeän tunteen kanssa. Sitten toisaalta sukelsikin kohti sitä häpeää. Tiesin, että täällä on jotain, joka on tosi ravistelevaa. Se voi olla lukijallekin sellaista, mihin samaistua. Jos pelottaa kirjoittaa, silloin ollaan jonkin sellaisen äärellä, mikä on muillekin tärkeää.”

”
Jos pelottaa kirjoittaa,
silloin ollaan jonkin
sellaisen äärellä,
mikä on muillekin
tärkeää.”

Natalia Niittymies, 18 v.

Miksi nuoret edelleen lukevat?



“Lukeminen avartaa maailmaa, antaa uusia ajatuksia ja opettaa ymmärtämään itseä ja muita paremmin. Parhaimmillaan lukeminen on myös täydellistä viihdettä ja eskapismia!

Olen aika kaikkiruokainen kirjojen suhteen ja rakastan-kin lukea paljon erilaisia genrejä ja kirjailijoita. Arjessa luen aina kuin vain ehdin. Välillä kirjat tuovat turvaa muuten hektiseen arkeen. Suhtaudun lukemiseen kuitenkin aika rennosti, vaikka se on minulle rakas harrastus. En ota siis varsinaisia paineita lukemisesta.” **Natalia Niittymies, 18 v.**

“Pienestä pitäen lukeminen on ollut minulle tärkeä tapa rentoutua ja samalla myös oppia uutta. Parasta on, kuinka sen kautta voi avartaa omaa maailmankuvaa ja astua sellaisten ihmisten kenkiin, joita ei muuten koskaan tulisi tavattua.

Luen kaikkea mahdollista klassikoista tietokirjoihin, eikä genreillä ole minulle niinkään merkitystä, vaan keskityn enemmän teemoihin ja kirjoitustyyliin. Erityisesti pidän kirjoista, jotka käsittelevät ystävyyttä, henkistä kasvua ja usein jopa filosofisia teemoja.” **Hertta Jaako, 16 v.**

“Luen, koska pidän lukemisesta ja hyvistä tarinoista, joiden kautta pääsee uskomattomiin maailmoihin. Kun luen kirjaa, kukaan muu ei päästä, miltä esimerkiksi kirjan henkilöt näyttävät. Lukeminen on ihana tapa rentoutua, kun vain jaksaa illalla avata kirjan kannen.

Vaikka olen jo täysi-ikäinen, luen yhä pääasiassa nuorten ja nuorten aikuisten kirjoja. Luen rentoutuakseni ja viihtyäkseni, joten luen teoksia, jotka kiinnostavat minua.” **Irina Juhola 18 v.**

“Luen, koska haluan rentoutua ja päästää omasta arjestani irti. Lukiessani uppoudun teoksen maailmaan.

Luen tunteella. Lukijana olen eläytyvä ja empaattinen.”

Hanna Koskinen 18 v.

“Lukeminen on minulle ajanvietettä, jonka parissa voin rauhoittua ja unohtaa arjen kiireet. Voin sukeltaa erilaisiin maailmoihin ja tarinoihin. Lukeminen ei ole vain sanojen sisäistämistä, se on tarinaan uppoutumista ja uusien asioiden kokemista. Lukiessa voi kokea monenlaisia tunteita, kuten jännitystä, hauskuutta, iloa ja surua.

Luen monenlaisia kirjoja kotimaisista uutuusromaaneista kansainvälisiin kauhuklassikoihin ja kevyistä nuortenkirjoista Keltaisen kirjaston ”tiiliskiviin”. Kuten sanotaan, vaihtelu virkistää: on paljon mielenkiintoisempaa lukea keskenään erilaisia kirjoja kuin aina samanlaisia. Yllätyn usein positiivisesti, kun vihdoin tartun siihen hyllyssä lojuneeseen ankean näköiseen kirjaan, joka osoittautuu-kin erinomaiseksi.”

Frans Ripatti 15 v.

“Olen lukenut paljon pienestä pitäen. Lukeminen on rentouttavaa, viihdyttävää ja siitä oppii paljon.

Luen monipuolisesti. Eniten luen nuortenkirjoja, romantiikkaa, fantasiaa ja jonkin verran klassikoita, varsinkin klassisia lastenkirjoja.”

Aida-Sofia Kouvonen 16 v.

“Luen, koska saan siitä valtavasti iloa. Mikään muu ei nollaa päätäni yhtä hyvin kuin hyvään kirjaan uppoaminen. Kaikki stressi ja murheet unohtuvat lukiessa.

Luen monipuolisesti erilaisia nuortenkirjoja, mutta fantasia on lempigenreni. Joskus en lue päivässä sivuaakaan, mutta kirjan viedessä mennessään, hotkaisen sen hetkessä.”

Maaria Nissinen 16 v.



Nuorten mielipide

Lukeminen kannattaa aina

Oletko koskaan tuntenut halua paeta arkipäivien kiireitä?
Oletko koskaan miettinyt haluavasi joskus töihin?
Nämä asiat painavat nyt nuorten mieltä lähes päivittäin.
Nämä asiat olisivat helposti korjattavissa, vieläpä hausalla tavalla.



Miksi elintärkeä taito on häviämässä?

Nuorten lukutaito on ottanut valtavan harppauksen taaksepäin viime vuosikymmenen aikana. Tämä on mielestäni katastrofaalista. Miten näin on päässyt käymään? Itse opin lukemaan jo varhain, syynä olivat hauskat ja koukuttavat kirjat.

Monet nuoret viettävät paljon aikaa videopelien parissa. Koko ajan kehitetään koukuttavampia pelejä, ja jo vanhoihin peleihin kehitetään uusia tasoja. Kun pääset pelissä tasolle 21, niin saat uuden aseensa varastoosi. Tee kaksisataa erilaista vaateyhdistelmää, niin löydät vaatekaapistasi uudet korkokengät. Nuoria ei kiinnosta lukeminen enää, kun voi tehdä kaikkea muutakin hauskeempaa kuin käänellä kirjan sivuja. Mielestäni sivujen kääntely on kyllä paljon hauskeempaa kuin korkokenkien sovittelu.

Uusien kirjojen mainostamiseen pitäisi panostaa enemmän. Eihän nuoret edes tiedä niiden ilmestymisestä, jos kukaan ei kerro niistä. Olen monesti odottanut jostain kirjasta jatko-osaa, mutta turhaan, sillä se on jo ilmestynyt.

Koulujen vaatimukset ja paineet lukemisesta voivat synnyttää nuorille käsityksen, että lukeminen on osa koulua. Voin kertoa, että se ei houkuttele nuorta lukemaan.

Miksi lukeminen kannattaa aina?

Kun olen jännittävän kirjan ääressä, en pysty ajattelemaan sillä hetkellä mitään muuta, kuin saako Jack nyt purttua tuon pommin ennen kuin se räjähtää. Lukeminen vie kaikki muut ajatukset muualle. En stressaa ensi viikon

matematiikan koetta, en mieti, mitä laitan huomenna päälle. Lukeminen rentouttaa ja puhdistaa aivoja. Kaikkien pitäisi lukea pelkästään sen takia, että saisi muuta ajateltavaa, eikä vain stressaisi koulusta. Opettajien ammattijärjestön OAJ:n erityisasiantuntijan mukaan hyvä lukutaito auttaa koulua käyviä nuoria pärjäämään paitsi äidinkielessä, myös muissa oppiaineissa.

Etkö sinäkin haluaisi elää pidempään? Minä ainakin haluaisin. Yalen yliopiston tutkimusten mukaan jo 30 minuutin lukuhetki päivässä riittää pidentämään elinajanodotetta huomattavasti.

Lue sinäkin!

Lukemisesta voisi tehdä mielenkiintoisempaa esimerkiksi liittämällä sen osaksi pelaamista, tai kehittämällä kiinnostavia kirjahaasteita. Kirjat ovat mielestäni nykyään kaupassa liian kalliita.

Ehän sinäkään halua tuhjata kolmekymppiä kirjaan, kun voisit ostaa sillä rahalla vaikka hamsterin. Vaikka kirjojen omistaminen on hauskaa, ei unohdeta kirjastoja. Kirjasto on täydellinen paikka tutustua uusiin tuttavuuksiin aivan ilmaiseksi.

Kirjoja voisi mainostaa enemmän etenkin niissä sosiaalisen median kanavissa, joissa nuoret nykyään liikkuvat. Siellä ne voisivat saada enemmän huomiota ja mahdollisuuden päästä luettaviksi.

Kirjat ovat avaimia uusiin oviin ja mahdollisuuksiin. Miksi jättäisit nämä ovet avaamatta?

Ronja Rahunen, 13 v.

Lukufiilistä julkaisee Lukukeskus



LUKUKESKUS
LÄSCENTRUM



lukufiilis.fi



LUKUFIIKSEN
TIKTOK
LUO OMAA
KIRJAYHTEISÖÄÄN!

Lukufiilisen TikTokia saavat kaikki nuoret tulla tekemään. Haluatko tehdä lukemistasi kirjoista TikTokeja?

Ota yhteyttä:
lukufiilis@lukukeskus.fi.

JS SUOMI · Concept: JS Media Tools A/S · 21676 · www.jsuomi.fi

Luvat kunnossa!



Kirjalliset teokset, kuvat ja tv-ohjelmat osana opetusta Kopioston luvalla

Tiesitkö, että opettajana saat

kopioida, valokuvata, tulostaa ja skannata

- otteita ja kuvia kirjoista, lehdistä ja verkosta
- nuotteja ja laulun sanoja
- artikkelin, mainoksen tai esitteen
- opettajan oppaan kokonaan omaan käyttöösi

Tarkista sallitut kopiointimäärät:
kopiosto.fi/oppilaitokset-kopiointilupa

Huom! Kopiointilupa ei kata tehtäväkirjojen kopiointia.

esittää ja tallentaa tv-ohjelmia kanavilta

Yle TV1, Yle TV2, Yle Teema & Fem, MTV3, Nelonen, Jim, Liv ja Hero

ja esittää ohjelmia suoratoisto- palveluista

Yle Areena, Elävä arkisto, maksuton MTV Katsomo ja maksuton Ruutu

Lue lisää tv-ohjelmien käyttöluvasta:
kopiosto.fi/oppilaitokset-tv-lupa

Huom! Lupa ei kata elokuvateatteri- tai muussa levytyksessä olevia elokuvia

Opetushallitus on hankkinut Kopiostolta kopiointiluvan ja tv-ohjelmien käyttöluvan varhaiskasvatukseen sekä suureen osaan oppilaitoksista.



Tilaa uutiskirjeemme!

 Kopioisto